RHODODENDRON-KERHON LAJIESITTELY

Rhododendron argyrophyllum

Osmo Jussila

R. argyrophyllum kukkii kesäkuun vaihteessa 2010 Göteborgin kasvitieteellisessä puutarhassa

Rhododendron argyrophyllum

Franchet, Bull. Soc. Bot. France. 33: 231. 1886.

银叶杜鹃 yin ye du juan

“Hopea-alppiruusu“
alasuku Hymenanthes
sektio *Pontica*
alasektio *Argyrophylla*

Ainavihanta 2 – 6(12)m korkea pyöreähkö pensas tai pieni puu. Nuoret versot ovat tiheänukkaisia Lehdet 6–16 cm x 1,5–6 cm pituiset, kapean suikeat. Nahkamaiset tummanvihreät lehdet ovat yläpinnaltaan kiiltävät ja karvattomat, alapinnalla harmaan valkeaa, hopeaan vivahtavaa ohutta nukkaa. Lehtisuonet ovat painuneet ja lehden reunat alaspäin kääntyneet. Kukinnossa 4 – 12 kukkaa.

Kellomaiset kukat ovat 2- 4 cm pituiset, väriltään joko valkoiset tai vaalean punaisen eri vivahtein pilkuilla tai ilman pilkkuja. Yleensä11–15 kpl heteitä, emi karvainen tai suomuinen.
Kotimaa:Kiina, Sichuan
Guizhou ja Yunnan 1600–2300 mmpy havumetsissä ja tiheiköissä.

ARS:n pakkasenkestävyysarvio -18°C
Englanti H5 (Cox)
Ruotsi III (SRS)
Suomi: Ia (?)

Rhododendron argyrophyllum on tyyppilaji, jonka mukaan on nimitetty kokonainen alasektio, ***Argyrophylla***, johon luetaan n. 14 lajia. Ne kasvavat luontaisena yksinomaan Kiinassa ja Taiwanin saarella. Kyseessä on morfologisesti melko yhtenäinen ryhmä, jossa on useita arvokkaita puutarhojen koristekasveiksi soveltuvia lajeja. Tämän ryhmän kasveja ei ole aiemmin esitelty kerhon lajikuvauksissa, sillä kestävimmätkin niistä ovat valitettavasti meillä rajatapauksia. Ne saattavat menestyä muutaman vuoden tai jopa vuosikymmenen, mutta kovan talven tullen *Argyrophylla*-alasektion kasvit ovat meillä vaarassa paleltua vähintäänkin lumirajaan. Alasektion kasveille on tyypillistä roteva kasvutapa ja lehtien alapinnan metallinkiiltoinen tiheä indumentti. Kiiltävä lehvästö on muutenkin alppiruusujen aatelia, ja kukat, joita yleensä tulee runsaasti, ovat sopusuhtaisen kokoisia pensaan muuhun olemukseen nähden. Tämän ryhmän lajit eivät kuki pallomaisin kukinnoin, vaan kaikki kukat asettuvat hiukan roikkuvaan asentoon (engl. lax truss), Joku voi pitää tätä puutteena, mutta mielestäni piirre on peräti viehättävä.

Ehdotan lajille suomalaiseksi nimeksi hopea-alppiruusua, joskin varmaan parempiakin nimiä saattaisi lajille löytyä. Suomalaisia nimiä vielä nimeämättömille lajeille voisivat kerhon jäsenet ideoida ja tuoda esiin kokouksissa tai muulla tavoin. Hopea on kuitenkin kuvaava epiteetti alasektion lajeille, joiden lehdet hohtavat metallinkiiltoisina. Samanlaiset, ehkäpä vieläkin komeammat lehdet on toisella usein puutarhoissa kasvatetulla tämän ryhmän lajilla *R. insigne.*

R. argyrophyllum -lajista on nimetty useita alalajeja.

Ssp*. argyrophyllum* kasvaa luontaisena Koillis-Yunnanista Shaanxin eteläosiin ulottuvalla alueella 2000-3600 mmpy. Coxin mukaan tällä monimuotoisella alalajilla on taipumusta kloroottisuuteen ja kukinnan alkamista saa odotella pitkään.

Ssp. *hypoclaucum* kasvaa Sichuanin ja Hubein rajaseudulla matalammalla ja lehdet ovat tyypillisesti sinisemmät kuin edellä mainitun alalajilla.

Ssp. *omeinse* kasvaa Emei Shan-vuoren rinteillä ja laaksoissa 1800 metrin korkeuteen. Sen lehdet ovat pienemmät ja kapeammat kuin muilla alalajeilla ja indumentti on paksua ja nukkaisempaa.

Ssp. *nankingense* viihtyy luontaisena Guizhoussa, Fan Jin Shan-vuoren rinteillä 2250 metrin korkeuteen saakka. Se on yleisimmin puutarhoissa kasvatettu alalaji, josta on myös nimetty kirkkaan vaaleanpunaisin kukin kukkiva 'Chinese Silver' lajike. Tälle on myönnetty Award of Merit-palkinto ja 'Chinese Silver'-lajiketta näkeekin yleisesti myynnissä Länsi-Euroopassa .

Olen kasvattanut siemenistä muutamia kertoja lajia, ja alku on aina näyttänyt lupaavalta. Hopea-alppiruusu ei nimittäin ole mitenkään vaikean tai krantun kasvin maineessa. Kuitenkin avomaalla jatkokasvatus on osoittautunut vähintäänkin haasteelliseksi, ja viime kevään tyyliset "happotestit" ovat sinetöineet kokeilujen kohtalon. Viime keväästä muutama taimi kuitenkin selvisi Kustavissa jokseenkin vaurioitta olemattomasta lumisuojasta huolimatta, joten aivan kaikkea toivoa ei kannata vielä heittää.
Tuskinpa hopea-alppiruususta näillä leveysasteilla mitään jokapaikanpuskaa tulee millään aikavälillä arvioituna, mutta hiukan hyvää tuuria ja sopivan varjoisan, tuulensuojaisan ja kostean kasvupaikan saadessaan luulisin lajin pystyvän näyttämään meilläkin mihin se pystyy. Tämän lajikuvauksen kuvat on otettu Göteborgin kasvitieteellisestä puutarhasta, jossa *R. argyrophyllum* on kehittynyt parimetriseksi tiheäoksaiseksi pensaaksi, joka kukki upeasti rhodokerhon Ruotsinmatkan aikaan kesäkuun alussa 2010..

R. argyrophyllum kukkii hennon vaalean punaisin nuokkuvin kukin.